

Laukaan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto Kivilammen maanlajitysalueen laajennusta koskevasta YVA-ohjelmasta

Lupa- ja valvontalautakunta 31.10.2023 § 105
782/11.00.03/2023

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteeri Päivi Pöyhönen, puh. 0400 569 811

Asia

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on varannut Laukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tilaisuuden antaa lausunto Kivilammen maanlajitysalueen laajennusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). Hankealue sijoittuu Jyväskylän ja Laukaan kunnan alueelle, laajennusalue sijoituessa pääosin Laukaan kunnan puolelle Jyväskylän kaupungin omistamalle maa-alueelle.

Taustaa

Jyväskylän kaupunki suunnittelee noin 3 km Vaajakosken keskustasta pohjoiseen sijoittuvan Kivilammen maankaatopaikan laajentamista. Hankealue on välittömästi nykyisen läjitysalueen pohjois- ja koillispuolella osin Jyväskylän kaupungin ja osin Laukaan kunnan alueella. Nykyisen läjitysalueen pinta-ala on noin 11,6 ha.

Laajennusalueet sijoittuvat osittain nykyisen maankaatopaikan päälle. Kivilammen maankaatopaikan nykyisen ympäristöluvan ja täyttösuunnitelman mukainen läjityskapasiteetti saavutetaan arvion mukaan noin 2–3 vuoden sisällä. Läjitetävän massamäärän arvioidaan lähivuosina olevan noin 150 000 m³ vuodessa.

Jyväskylän kaupunki on laatinut 2022 selvityksen maan loppusijoitus- ja käsittelypaikoista. Selvityksessä tutkittiin seitsemän eri sijoitusalueen soveltuvuutta em. toimintaan ja nykyisen Kivilammen maankaatopaikan laajentaminen todettiin tutkituista vaihtoehdoista suotuisimmaksi. Kivilammen maankaatopaikan lähivuosina täyttyvälle osalle on laadittu ympäristövaikutusten arviointi vuonna 2012.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kolmea toteutusvaihtoehtoa:

VE0: Laajennusta ei toteuteta, hankealue säilyy sellaisenaan. 0-vaihtoehdossa ylijäämämassojen vastaanotto päättyy Kivilammen nykyisellä maankaatopaikalla todennäköisesti jo vuoden 2024 aikana.

VE1: Suppeampi maanvastaanottoalue, maankaatopaikka laajenee pohjoiseen ja koilliseen. Laajennusalueen korkeus pysyy nykyisen voimassa olevan ympäristöluvan mukaisessa +158,5 metrissä. Laajennusalueen pinta-ala on noin 9 ha ja täyttötilavuus noin 545 000 m³. Maankaatopaikan pintavedet ohjataan nykyiseen, täyttöalueen länsireunalla sijaitsevaan tasausaltaaseen ja sieltä edelleen nykyisin ojajärjestelyin eteenpäin.

VE2: Laajempi maanvastaanottoalue, maankaatopaikka laajenee vaihtoehtoa VE1 enemmän itään ja pohjoiseen. Laajennusalueen pinta-ala on noin 13,5 ha. Laajennusalueen korkeus pysyy nykyisen ympäristöluvan mukaisessa +158,5 metrissä. Täyttötilavuus on noin 1 344 000 m³. Maankaatopaikan länsireunan pintavedet ohjataan nykyiseen, täyttöalueen länsireunalla sijaitsevaan tasausaltaaseen ja sieltä edelleen nykyisin ojajärjestelyin eteenpäin.

Maankaatopaikan pohjois- ja itäreunan pintavesille rakennetaan uusi tasausallas alueen koilliskulmalle. Altaasta vedet ohjataan alueelle johtavan tien sivuoja pitkin kohti koillista ja Leppävedentien alittavan rummun kautta Leppäveden Mustalahteen.

Maanvastaanottoalueen täyttötilavuus hankkeessa olisi valittavan vaihtoehdon mukaan noin 0,5–1,4 Mm³, jolla turvattaisiin Jyväskylän kaupungin ylijäämämaiden asianmukainen käsittely noin 3–12 vuodeksi. Alueella vastaanotettaisiin lähtökohtaisesti vain Jyväskylän kaupungin alueella muodostuvia ylijäämämassoja.

Hanketta lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat nykyisen maankaatopaikan eteläpuolisella Kivilammen asuinalueella noin 300 metrin etäisyydellä laajennusalueesta.

Laajennusalue on Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavassa merkitty maa- ja metsätalousalueeksi. YVA-ohjelmasta on pyydetty/varattu mahdollisuus antaa lausunto myös Laukaan kunnalta.

Arviointiohjelma nähtävillä ELY-keskuksen verkkosivulla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/keski-suomi ja hankkeen ympäristöhallinnon verkkosivulla www.ymparisto.fi/KivilammenmaanlajitysalueYVA .

Esityslistan ohessa:

- tiivistelmä YVA-ohjelmasta

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Jukka Lappalainen

Päätösehdotus

Lupa- ja valvontalautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena lausuu Kivilammen maanlajitysalueen laajennusta koskevasta YVA-ohjelmasta seuraavaa:

Todettakoon, että YVA-ohjelman kohdassa 8 on todettu Morenian kivainesten ottoalueen toiminnan olevan ympärivuotista, kuitenkin toimintaa koskevassa päätöksessä louhintaa ja murskausta ei saa harjoittaa 1.6. – 31.8. välisenä aikana ja sitä saa tehdä 3 kk vuodessa. Kuormaaminen, kuljetus, maa-ainesten vastaanotto ja läjittäminen ovat sallittuja ympärivuotisesti. Tällä saattaa olla merkitystä yhteisvaikutuksia arvioitaessa maankaatopaikkatoiminnan sijoituksessa pääosin sulan maan aikaan.

YVA-selostusta edelleen arviointiohjelman pohjalta laadittaessa tulee ottaa alueen toimintojen yhteisvaikutukset huomioon. Kiviainestoiminta ja maankaatopaikka tulevat toimimaan lähekkäin ajallisesti samaan aikaan. Tämä koskee niin melu-, pöly- kuin vesistövaikutuksia, sekä myös vaikutusta alueen virkistyskäyttöön. Eri vaihtoehtojen vaikutuksia ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen arvioidessa tulee ottaa huomioon myös toiminnasta ympäristöön/asukkaisiin aiheutuvan rasituksen ajallinen kesto, vaikka hetkeen sidotut ympäristövaikutukset eivät nykyisestä kasvaisikaan. Nämä seikat on pääosin tuotu esiin YVA-ohjelmassa.

Myös vesistövaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida toimintojen yhteisvaikutukset, koska myös Morenian hulevedet kiviainesalueelta ohjautuvat Autiojokeen ja edelleen Autiolahteen. Myös VE2:n esitetyn uuden hulevesien

johtamisreitin ympäristövaikutukset ja lisäkuormitus tulee arvioida, siitä irtoaa alkuvaiheessa ainakin kiintoainesta. Sedimenttiaineksen vastaanoton vaikutukset hule-/suotovesien määrään ja laatuun tulisi myös ottaa huomioon. Kohdassa 8.9 mainitut vesiensuojeluratkaisut tulee olla esitettynä jo YVA-suunnitelmassa, kuten myös varautuminen ilmastonmuutoksen myötä esiintyviin rankkasateisiin ja tulviin.

Hankkeen vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa haittoja pienentävinä tekijöinä voidaan nähdä toiminnan sijoittuminen jo samassa käytössä olevalle alueelle, sekä toiminnan vuosittaisen volyymin pysyminen nykyisen toiminnan tasolla, jolloin ympäristövaikutusten merkittävyys verrattuna kokonaan uuteen alueeseen on pienempi. Tämä saattaa myös jossain määrin puoltaa VE2:n mukaista laajempaa täyttöaluetta, mutta vaihtoehtojen ympäristövaikutukset ja keskinäinen vertailtavuus täydentyvät YVA-suunnitelmassa. Nyt nähtävänä oleva Kivilammen YVA-ohjelma sisältää riittävän listauksen hankkeessa huomioon otettavista ympäristövaikutuksista kattavaa YVA-suunnitelmaa varten.

Päätös

Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.